

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

w postępowaniach sądowych
i przed organami
administracji publicznej

redakcja naukowa
Kinga Flaga-Gieruszyńska, Jacek Gołaczyński

Wojciech Bożek, Łukasz Dubiński, Kinga Flaga-Gieruszyńska
Ewa Galewska, Jacek Gołaczyński, Aleksandra Klich
Ewa Kowalewska, Paweł Mańczyk, Mariusz Nawrocki
Joanna Studzińska, Karolina Ziemianin

PRAWO W PRAKTYCE

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

w postępowaniach sądowych
i przed organami
administracji publicznej

redakcja naukowa
Kinga Flaga-Gieruszyńska, Jacek Gołaczyński

Wojciech Bożek, Łukasz Dubiński, Kinga Flaga-Gieruszyńska
Ewa Galewska, Jacek Gołaczyński, Aleksandra Klich
Ewa Kowalewska, Paweł Mańczyk, Mariusz Nawrocki
Joanna Studzińska, Karolina Ziemianin

PRAWO W PRAKTYCE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 25 kwietnia 2019 r.

Recenzent

prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Sylwia Wiśniewska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie

Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-631-8

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
<i>Joanna Studzińska</i> Ochrona danych osobowych w wymiarze sprawiedliwości a RODO	11
<i>Aleksandra Klich</i> RODO w postępowaniu cywilnym – wybrane zagadnienia ...	33
<i>Kinga Flaga-Gieruszyńska</i> RODO w postępowaniu arbitrażowym	60
<i>Karolina Ziemianin</i> RODO w postępowaniu mediacyjnym	74
<i>Aleksandra Klich</i> RODO w postępowaniu przed Wojewódzką Komisją ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych	84
<i>Jacek Gołaczyński</i> Ochrona danych osobowych w rejestrach sądowych na przykładzie ksiąg wieczystych i Krajowego Rejestru Sądowego	105
<i>Mariusz Nawrocki</i> RODO w postępowaniu karnym i karnym skarbowym	132

Łukasz Dubiński

**RODO a postępowanie administracyjne (zagadnienia
wybrane) 163**

Ewa Galewska

RODO w postępowaniu przed organami regulacyjnymi 178

Ewa Kowalewska, Paweł Mańczyk

**RODO w sprawach z udziałem podatnika
– zarys problemu 200**

Wojciech Bożek

RODO w postępowaniu przed instytucjami finansowymi 224

Bibliografia 247

O autorach 255

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa policyjna** – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 89)
- k.c.** – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.k.** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- k.k.s.** – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
- Konstytucja RP** – ustawa z 02.04.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost.)
- k.p.a.** – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- k.p.c.** – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)
- k.p.k.** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.)
- ord. pod.** – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)
- p.p.s.a.** – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)

-
- pr. bank.** – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2187 ze zm.)
- pr. ener.** – ustawa z 10.04.1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 755 ze zm.)
- pr. pocz.** – ustawa z 23.11.2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. z 2018 r. 2188 ze zm.)
- pr. pras.** – ustawa z 26.01.1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914)
- pr. przed.** – ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 ze zm.)
- pr. tel.** – ustawa z 16.07.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. z 2018 r. poz. 1954 ze zm.)
- p.u.s.p.** – ustawa z 27.07.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 52 ze zm.)
- p.u.s.w.** – ustawa z 21.08.1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1921 ze zm.)
- RODO** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1)
- rozp. CIKW** – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 27.11.2013 r. w sprawie Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych (Dz.U. z 2016 r. poz. 292 ze zm.)
- r.p.a.s.** – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 5.03.2004 r. w sprawie przechowywania akt spraw sądowych oraz ich przekazywania do archiwów państwowych lub do zniszczenia (Dz.U. z 2014 r. poz. 991)
- r.u.s.p.** – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23.12.2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. poz. 2316 ze zm.)
- u.d.i.p.** – ustawa z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.)
- u.k.w.h.** – ustawa z 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2018 r. poz. 1916 ze zm.)
- u.o.d.o.** – ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1000 ze zm.)
- u.o.d.o. z 1997 r.** – ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) – akt uchylony 6.02.2019 r.

- u.o.p.p.ś.** – ustawa z 28.11.2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz.U. z 2015 r. poz. 21 ze zm.)
- u.p.p.** – ustawa z 6.11.2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2017 r. poz. 1318 ze zm.)
- ustawa o KRS** – ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.)
- ustawa o SN** – ustawa z 8.12.2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.)
- u.t.k.** – ustawa z 28.03.2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 710 ze zm.)

Czasopisma i publikatory

- MoP** – Monitor Prawniczy
- OSNKW** – Orzecnictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Wojskowa
- PiP** – Państwo i Prawo
- Prok. i Pr.** – Prokuratura i Prawo

Inne

- CIKRS** – Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego
- CIKW** – Centralna Informacja Ksiąg Wieczystych
- EROD** – Europejska Rada Ochrony Danych
- GIODO** – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
- KIG** – Krajowa Izba Gospodarcza
- KIS** – Krajowa Administracja Skarbowa
- KNF** – Komisja Nadzoru Finansowego
- KRK** – Krajowy Rejestr Karny
- KRRiT** – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
- KRS** – Krajowy Rejestr Sądowy
- NSA** – Naczelny Sąd Administracyjny
- PUODO** – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
- TSUE** – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
- UOKiK** – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- URE** – Urząd Regulacji Energetyki
- UTK** – Urząd Transportu Kolejowego
- WKZM** – Wojewódzkie Komisje ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych

Joanna Studzińska

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH W WYMIARZE SPRAWIEDLIWOŚCI A RODO

1. Wstęp

W związku z uchwaleniem regulacji reformujących unijne prawo ochrony danych osobowych, tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE¹ i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW², obowiązującą w Polsce od 25.05.2018 r. przepisy RODO ze względu na zasadę pierwszeństwa i bezpośredniego stosowania, wyrażoną w art. 91 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r.³, w przypadku kiedy dochodzi do kolizji pomiędzy regulacją krajową a przepisami prawa stanowionego przez organizacje międzynarodowe, których RP jest członkiem,

¹ Dz.U. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1.

² Dz.U. UE L 119 z 4.05.2016, s. 89.

³ Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze sprost.

pierwszeństwo ma prawo organizacji międzynarodowych. Rozporządzenie unijne, jako prawo wtórne, korzysta z zasady pierwszeństwa. Dla zapewnienia skutecznego stosowania przepisów tego rozporządzenia, bez powielania zawartych w nim rozwiązań, uchwalona została ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych⁴, która weszła w życie 25.05.2018 r.

Jak stanowi art. 5 RODO, przetwarzając dane osobowe, należy kierować się zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, zasadą ograniczenia celu przetwarzania danych, zasadą minimalizacji danych, zasadą prawidłowości danych, zasadą ograniczenia przechowania danych, zasadą integralności i poufności danych i zasadą rozliczalności. Zgodnie z definicją danych osobowych zawartą w art. 4 pkt 1 RODO, dane osobowe oznaczają informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej. Rozporządzenie to ma zastosowanie również do przetwarzania danych osobowych przez sądy powszechne, jednak z zastrzeżeniem, że w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości, część regulacji RODO została wyłączona, zaś w ich miejsce obowiązują procedury wynikające z ustawy, np. Kodeks postępowania cywilnego. W świetle art. 2 ust. 2 lit. d RODO nie ma ono „zastosowania do przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganiu takim zagrożeniom”. W pozostałym zakresie działania sądów powszechnych regulacje RODO mają w pełni zastosowanie. Z tego względu na organach wymiaru sprawiedliwości ciąży także obowiązek chronienia danych osobowych na nowych zasadach. Wyłączone są z tego jednak dane orzecznicze, m.in. wokandy sądowe. RODO ogranicza obowiązki ochrony danych osobowych dla sądów w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Na sądach ciąży obowiązek wiążący się np. z obowiązkiem powołania inspektora ochrony danych we wszystkich sprawach, z wyjątkiem przetwarzania

⁴ Dz.U. z 2018 r. poz. 1000 ze zm., dalej: u.o.d.o.; zob. też ustawę z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych, Dz.U. z 2016 r. poz. 992 ze zm., dalej: u.o.d.o. z 1997 r. (akt uchylony 6.02.2019 r.).

danych związanego ze sprawowaniem przez nie wymiaru sprawiedliwości. W art. 10 ustawy o ochronie danych osobowych zastrzeżono, że przez organy i podmioty publiczne obowiązane do wyznaczenia inspektora ochrony danych rozumie się m.in. jednostki sektora finansów publicznych, m.in. sądy i trybunały. W niniejszym opracowaniu zostanie wskazane, co w związku ze szczególnym rozumieniem wymiaru sprawiedliwości należy rozumieć przez ochronę danych w tym zakresie i jakie powstają w związku z tym obowiązki wiążące się ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości i jakie to będzie rodziło konsekwencje dla przebiegu postępowania.

2. Ogólne regulacje w przedmiocie ochrony danych osobowych w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości

Zgodnie z art. 177 Konstytucji sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości we wszystkich sprawach z wyjątkiem spraw ustawowo zastrzeżonych dla właściwości innych sądów. Z tego względu wymiar sprawiedliwości może być sprawowany wyłącznie przez sądy.

Artykuł 173 Konstytucji, wskazując na odrębność i niezależność sądów i trybunałów od innych władz, zwraca uwagę na wyjątkowy charakter organów wydających w Polsce wyroki⁵. Dążąc do usunięcia luk w regulacji dotyczącej kompetencji sądów, w art. 177 Konstytucji przyjęto, że wymiar sprawiedliwości we wszystkich sprawach sprawują sądy powszechne, z wyjątkiem spraw ustawowo zastrzeżonych dla właściwości innych sądów. W świetle więc tego przepisu dla przyjęcia kompetencji sądu powszechnego nie jest niezbędna pozytywna norma ustawowa przewidująca taką kompetencję⁶. Uszczegółowieniem konstytucyjnej zasady jest art. 1 § 1 Prawa o ustroju sądów powszech-

⁵ K. Dunaj, *Sądy wojskowe jako organy wymiaru sprawiedliwości*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2015/24, s. 10; S. Dąbrowski, *Władza sądownicza – definicja, funkcja, atrybuty* [w:] *Pozycja ustrojowa sędziego*, red. R. Piotrowski, Warszawa 2015, s. 22–23.

⁶ Szerzej A. Zieliński, *Prawo do sądu a struktura sądownictwa*, PiP 2003/4, s. 20–31.

Książka przedstawia problematykę ochrony danych osobowych w kontekście dochodzenia roszczeń i obrony praw w postępowaniach, zwłaszcza w takich, w których pojawiają się dane osobowe szczególnej kategorii dotyczące informacji o stanie zdrowia (np. w sprawach z udziałem pacjentów), o życiu osobistym i orientacji seksualnej (np. w sprawach rodzinnych). Zagadnienia te są szczególnie istotne również w przypadku arbitrażu, mediacji czy też nietypowych rozwiązań prawnych, czego przykładem są wojewódzkie komisje ds. orzekania o zdarzeniach medycznych.

Książka jest niezbędna w pracy prawników zajmujących się tematyką ochrony danych osobowych: adwokatów, radców prawnych, sędziów, notariuszy i prokuratorów.

Kinga Flaga-Gieruszyńska – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego; radca prawny; kierownik Katedry Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego; arbiter sądów polubownych; autorka licznych publikacji z zakresu postępowania cywilnego, w tym arbitrażu i mediacji.

Jacek Gołaczyński – profesor nauk prawnych, kierownik Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej Uniwersytetu Wrocławskiego; sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu; autor wielu publikacji z zakresu prawa cywilnego, postępowania cywilnego, w tym informatyzacji sądownictwa.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8160-631-8

CENA 119 ZŁ (W TYM 5% VAT)